ZÁMER
ZBERNÝ DVOR OBCE JALOVEC

**vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Navrhovateľ:
Obec Jalovec
Mlynská 636
972 31 Ráztočno

Zhotoviteľ:
OPŽP SK, s.r.o.
Horná Lehota 104
027 41 Oravský Podzámok

SEPTEMBER 2016

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi....4
1. Názov....4
2. Identifikačné číslo....4
3. Sídlo....4
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa....4
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie....4
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti....5
1. Názov....5
2. Účel....5
3. Užívateľ....5
4. Charakter navrhovanej činnosti....5
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti....6
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti....7
7. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navhovanej činnosti....7
8. Stručný opis technického a technologického riešenia....7
9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)....10
10. Celkové náklady (orientačné)....11
11. Dotknutá obec....11
12. Dotknutý samosprávny kraj....11
13. Dotknuté orgány....11
14. Povoľujúci orgán....11
15. Rezortný orgán....12
16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov12
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice....12
III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia13
1. Charakteristika prírodného prostredia....13
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria....19
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia...21
4. Súčasný stav kvality životného prostredia....24
IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie....27
1. Požiadavky na vstupy....27
2. Údaje o výstupoch....29
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie32
4. Hodnotenie zdravotných rizík....32
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia.32

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významu a časového priebehu pôsobenia 33
7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice 36
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s Prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území 36
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti 36
10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie 36
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala 37
12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou 37
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov 37
V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a navrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom) 38
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu 38
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty 38
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom) 39
VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia 40
VII. Doplňujúce informávcie k zámeru 40
1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov 40
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru 42
VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru 43
IX. Potvrdenie správnosti údajov 43
1. Spracovateľ zámeru 43
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa 43

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

Obec Jalovec

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

00 647 845

3. SÍDLO

Obec Jalovec
Mlynská 636
972 31 Ráztočno

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Peter Kotian
Obec Jalovec
Mlynská 636
972 31 Ráztočno
Mobil: +421 911 721 002
E-mail: peter.kotian@jalovec.eu

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Ing. Dominika Ďurišová
OPŽP SK, s. r. o.
Horná Lehota 104
027 41 Oravský Podzámok
Mobil: + 421 918 867 399
E-mail: info@opzpsk.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

Zberný dvor obce Jalovec.

2. ÚČEL

Účelom navrhovateľa je vybudovanie zariadenia na zber odpadov v zmysle platnej legislatívy zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nového zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odpady, ktoré budú predmetom zberu po ukončení procesu posudzovania a vydania súhlasu na prevádzkovanie zberného dvora podľa §97 ods. 1 písm. d) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch: papier a lepenka, plasty, kovy, kompozitné obaly, elektroodpady, batérie a akumulátory, jedlé oleje a tuky, biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a parkov vrátane cintorínov, drobný stavebný odpad, objemný odpad a odpady z domácností s obsahom škodlivých látok.

Odpady budú umiestňované v sklade, na spevnených plochách alebo v kontajneroch na to určených. Odpady budú umiestňované v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

3. UŽÍVATEĽ

Obec Jalovec
Mlynská 636
972 31 Ráztočno

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Podľa Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je ustanovený zoznam navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie. Predmetná činnosť patrí do kapitoly č. 9 Infraštruktúra – položky č. 9 Stavby, zariadenia, objekty a priestory na nakladanie s nebezpečnými odpadmi (zisťovacie konanie od 10 t/rok) a položky č. 10 Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov a z neželezných kovov (zisťovacie konanie bez limitu).

Tab. č. 1 Rezortný orgán: Ministerstvo životného prostredia SR

Pol. č.	Činnosť, objekty, zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)

9.	Stavby, zariadenia, objekty a priestory na nakladanie s nebezpečnými odpadmi		Od 10 t/rok
10.	Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov a z neželezných kovov		bez limitu

V zmysle vyššie uvedenej tabuľky je potrebné pre navrhovanú činnosť vypracovať zámer pre zisťovacie konanie. Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v zmysle § 22 ods. 3, musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant). Zámer je vypracovaný v jednom variante. Neuvažuje sa s alternatívnymi riešeniami predovšetkým z dôvodu obmedzených priestorových možností umiestnenia navrhovanej činnosti, ako i z logisticko - technických výhod navrhovaného variantu.

Na základe týchto skutočností navrhovateľ, obec Jalovec predložil na Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia činnosti.

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Prievidza
Obec:	Jalovec
Katastrálne územie:	Jalovec
Pozemok: č. parciel:	827/1 a 829

Navrhovaná lokalita sa nachádza v obci Jalovec, v katastrálnom území Jalovec na pozemku s parcelnými číslami 827/1 a 829. Predmetné parcely majú výmeru 4048 m^2. Parcela 827/1 má výmeru 2109 m^2 a parcela 829 má výmeru 1939 $m^{2.}$. Plocha zberného dvora bude 661 m^2. Navrhovateľ má dané parcely vo vlastníctve. K areálu vedie prístupová komunikácia. Urbanisticky je územie svojou exponovanou plochou, orientáciou, terénnym členením, komunikačným napojením ako aj existujúcimi stavbami pre navrhovanú činnosť vhodné. Plocha je spevnená. Areál je na vstupe vybavený uzamykateľnou bránou.

6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Termín začatia výstavby: stavby sú existujúce
Termín začatia prevádzky navrhovanej činnosti: október 2016

8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Vybraná lokalita na zberný dvor obce sa nachádza v obci Jalovec, v katastrálnom území Jalovec, na pozemku s parcelnými číslami 8271 a 829. Dotknutý areál je prístupný z verejnej komunikácie. Predmetný areál je napojený na potrebné inžinierske siete. Plocha je spevnená. Urbanisticky je územie svojou exponovanou plochou, orientáciou, terénnym členením, komunikačným napojením ako aj existujúcimi stavbami pre navrhovanú činnosť vhodné. Areál bude vybavený príslušnými kontajnermi na zber jednotlivých druhov odpadov.

Zber odpadov

Zberný dvor obce bude slúžiť pre obyvateľov obce Jalovec. Odpad bude pri prijímaní vizuálne skontrolovaný s cieľom overenia jeho vlastností a zaevidovaný podľa

Katalógu odpadov. Nevyhovujúci odpad nebude do zariadenia prijatý. Do zberného dvora budú prijímané druhy odpadov uvedené v tab. č. 2, 3 a 4.

Ostatné odpady

Tab. č. 2 *Zoznam ostatných odpadov ktoré budú predmetom zberu*

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
20 01 01	papier a lepenka	**O**
20 01 02	sklo	**O**
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	**O**
20 01 10	šatstvo	**O**
20 01 11	textílie	**O**
20 01 25	jedlé oleje a tuky	**O**
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	**O**
20 01 39	plasty	**O**
20 01 40	kovy	**O**
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	**O**
20 01 40 02	hliník	**O**
20 01 40 03	olovo	**O**
20 01 40 04	zinok	**O**
20 01 40 05	železo a oceľ	**O**
20 01 40 06	cín	**O**
20 01 40 07	zmiešané kovy	**O**
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	**O**
20 02 02	zemina a kamenivo	**O**
20 03 03	odpad z čistenia ulíc	**O**
20 03 07	objemný odpad	**O**
20 03 08	drobný stavebný odpad	**O**

Tieto ostatné odpady budú umiestňované v sklade odpadov, na spevnených plochách alebo v kontajneroch na to určených. Odpady budú zhromažďované v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Odpady budú zhromažďované tak aby nedochádzalo k ich úniku z posudzovaného areálu do okolia (napr. papier alebo plasty).

Navrhovaná kapacita zberu pri ostatných odpadoch je 80 ton ročne.

Nebezpečné odpady

Predmetom zberu budú aj nebezpečné odpady. Zoznam nebezpečných odpadov, ktoré sa budú preberať do zariadenia je uvedený v tabuľke č. 3.

Tab. č. 3 *Zoznam nebezpečných odpad odpadov ktoré budú predmetom zberu*

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	**N**
20 01 27	farby a lepidlá	**N**
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	**N**

Nebezpečné odpady budú zhromažďované podľa jednotlivých druhov odpadov, v kontajneroch a nádobách, určených na zhromažďovanie nebezpečných odpadov. Kontajnery a nádoby budú umiestnené v sklade odpadov za účelom obmedzenia negatívnych účinkov meteorologických vplyvov a za účelom zabránenia ich odcudzenia v zmysle § 8, v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Použité batérie a akumulátory sa budú zbierať a zhromažďovať podľa § 16 vyhlášky č. 373/2015 o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov. Použité batérie a akumulátory budú zhromažďované špeciálnom kontajneri, v existujúcej hale odpadov za účelom obmedzenia negatívnych účinkov meteorologických vplyvov a za účelom zabránenia ich odcudzenia. Olovené akumulátory obsahujú elektrolyt, ktorý obsahuje prudko jedovaté soli a zvyšky kyseliny sírovej. Elektrolyt sa z nich nevylieva ale sa kompletne s nepoškodeným obalom sústreďuje v špeciálnych zberných nádobách určených na tento účel. Manipulácia vyžaduje zvýšenú opatrnosť pracovníkov a používanie ochranných pomôcok (ochrana zraku a pokožky).

Použité batérie a akumulátory budú umiestňované do špeciálnych kontajnerov pre zber olovených batérií s objemom 500 l, ktoré:

- majú vnútorný priestor pogumovaný kyselinovzdornou gumou,
- sú stohovateľné v troch vrstvách, vlastná hmotnosť cca 180 kg, nosnosť 1 000 kg,
- sú vhodné pre cestnú a železničnú prepravu, prispôsobené pre vidlicovú a závesnú manipuláciu,
- sú opatrené, povrchovou úpravou žiarovým zinkovaním, alebo lakovaním s vysokou odolnosťou voči poveternostným pomerom a negatívnym meteorologickým vplyvom.

Kontajner na použité batérie a akumulátory

Navrhovaná kapacita zariadenia na zber nebezpečných odpadov je 5 ton ročne.

Elektroodpad z domácností

Elektroodpad z domácností sa bude zbierať a zhromažďovať podľa § 10 vyhlášky č. 373/2015 o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov do kontajnerov, ktoré budú umiestnené v existujúcom prístrešku.

Elektroodpady z domácností budú do zberného dvora preberané, zhromažďované a následne odovzdávané na zhodnotenie. Zoznam elektroodpadov z domácností, ktoré sa budú preberať do zberného dvora sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tab. č. 4 *Zoznam elektroodpadov z domácností, ktoré budú predmetom zberu*

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	**N**
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	**N**
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	**N**
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	**O**

Navrhovaná kapacita zberu elektroodpadov z domácností je 10 ton ročne.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE (JEJ POZITÍVA A NEGATÍVA)

Súčasná legislatíva európskeho spoločenstva postavená na hierarchii odpadového hospodárstva je premietnutá i do stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky. Nový zákon o odpadoch kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadov podľa hierarchie odpadového hospodárstva.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva, ktorá je definovaná v článku 4 rámcovej smernice o odpade a v §6 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- Predchádzanie vzniku
- Príprava na opätovné použitie
- Recyklácia
- Iné zhodnocovanie
- Zneškodňovanie

Predpokladom pre splnenie vyššie uvedenej hierarchie odpadového hospodárstva je dostatočná sieť zberných dvorov a zariadení na zber odpadov, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť komplexnej infraštruktúry odpadového hospodárstva a predstavujú dôležitý logistický uzol medzi pôvodcami, držiteľmi a koncovými zhodnocovateľmi odpadov.

Zámerom navrhovateľa je poskytnúť občanom obce Jalovec možnosť odovzdať odpady do zberného dvora, ktoré spĺňa všetky náležitosti právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva s cieľom minimalizovať možné negatívne účinky zberaných odpadov na životné prostredie, alebo zdravie ľudí.

10. CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ)

10 000 EUR

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Jalovec

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

Trenčiansky samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životne prostredie
Okresný úrad Prievidza, odbor krízového riadenia
Okresný úrad Prievidza, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza, sídlom v Bojniciach
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Prievidza

14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životne prostredie

15. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov podľa § 97 ods. 1 písm. d) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie.

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na životné prostredie presahujúcich štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

Širšie dotknuté územie predstavuje územie obce Jalovec. Celkový stav životného prostredia je priamo úmerný prírodným danostiam a súčasnému stavu socioekonomického rozvoja oblasti. Obec Jalovec patrí do Trenčianskeho kraja, do okresu Prievidza a patrí do regiónu Horná Nitra. Obec je vzdialená 198 km od hlavného mesta Bratislava a od krajského mesta Trenčín cca 73 km. Obec Jalovec leží v nadmorskej výške 350 m n. m

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenskej republiky patrí dotknuté územie do Alpsko - himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorné Západné Karpaty, do oblasti Fatransko-Tatranskej, do celku Hornonitrianska kotlina, podcelku Handlovská kotlina. (Mazúr, E. Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002).

Z geografického hľadiska obec leží v Handlovskej kotline, na nive Handlovky. Pahorkatinná časť územia leží na tektonicky a erózne ohraničenej kotline s náplavovými kužeľmi.

Geologické pomery

Posudzované územie je tvorené kryštalicko-druhotným pohorím Žiar, neovulkanickým pohorím Vtáčnik a paleogénnou vnútrokarpatskou panvou Handlovskej kotliny. Z východu zasahujú výbežky neogénneho vulkanitu Kremnické vrchy podcelkom Kunešovská hornatina. Vtáčnik má stratovulkanickú stavbu, v ktorej sa striedajú pokryvy neogénnych vulkanitov, z ktorých dominujú bazaltické a pyroxenické andezity a ich pyroklastiká – tufy a tufity s podradeným výskytom ryolitov a dacitov.

Súčasný reliéf pohoria je značne rozrušený do sústavy chrbtov a zárezov, oddelených hĺbkovými údoliami. Pohorie je rozdelené do štyroch podcelkov, z nich najmohutnejší s nadmorskou výškou 1 000 – 1 300 m n. m. je ústredný chrbát Vysokého Vtáčnika.

Handlovská kotlina je vyplnená paleogénnymi sedimentmi s premenlivým podielom pieskovcov, lovcov, slieňovcov a sčasti neogénnymi ílmi pieskami a štrkmi. Severozápadnú časť kotliny tvoria oligocénne pieskovce a ílovce, ktoré prechádzajú do oligocénnych pieskovcov a vápencov, tvoriacich predhorie Žiaru a severné predhorie Vtáčnika. Centrálnu časť Handlovskej kotliny oligocénne pieskovce a vápnité ílovce.

Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín alebo stavebných surovín.

Pôdne pomery

Pôda je prírodný útvar, ktorý sa vyvíja v dôsledku zložitého a komplexného pôsobenia vonkajších (exogénnych) činiteľov na materskú horninu (endogénny činiteľ) a vyznačuje sa úrodnosťou. Vývoj pôd závisí najmä od pôdotvorneho substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy a vodného režimu a je ovplyvňovaný všetkými prvkami fyzicko-geografického prostredia (substrátom, reliéfom, klímou, vodou, rastlinstvom a živočíšstvom) sprevádzaný zložitými chemickými, fyzikálnymi a biologickými procesmi, ale aj antropogennými zásahmi do pôdy.

V súčasnosti je vývoj pôd ovplyvňovaný aj antropogennými zásahmi do pôdy. Všetky tieto činitele sú v krajinnom priestore veľmi premenlivé – premenlivý je aj charakter pôd.

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou.

V posudzovanom území sú dominantné hnedé pôdy zastúpené viacerými subtypmi kambizeme, ktorá sa nachádza v zalesnenom prostredí Hornonitrianskej kotliny a priľahlých svahoch.

V dotknutom území a jeho okolí sa vyskytujú nasledovné pôdne typy:

- kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
- kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- kambizeme (typ) plytké na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké.

Obsah humusu v pôde je prevažne stredný s percentom zastúpenia 1,8 - 2,3 %. Vysoký podiel humusu sa nachádza v severozápadnej časti kotliny v nive Handlovky. Priepustnosť je na väčšine širšieho územia stredná, pričom retenčná schopnosť je stredná až veľká. Pôdna reakcia sa mení v kotline od Handlovej z veľmi silno kyslej (5 pH), cez stredne kyslú (pH = 5,5 - 6,0) až po neutrálnu (pH = 6,5 -7,3).

Klimatické pomery

Posudzovaná lokalita patrí do teplej klimatickej oblasti. Teplá klimatická oblasť je charakterizovaná ako teplá s miernymi zimami. Má najviac slnečného svitu (viac ako 1500 hodín ročne) Júlový priemer teploty vzduchu je väčší ako 20 ˚C. V záujmovom území je 50 letných dní.

Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 8 - 10 °C, s najvyššími teplotami v júli 20 °C a najnižšími teplotami v januári -5°C.

Priemerný ročný úhrn zrážok je 520 až 750 mm s najnižším priemerom v januári (50 mm) a najvyšším v júli (100 - 120 mm).

Snehová nádielka sa vyskytuje od 60 do 100 dní v roku. Prevládajú severné a severozápadné vetry s priemernou silou 2,0 – 2,5 m/s. Posudzované územie je málo veterné. S oblačnosťou, najmä v zimnom období, súvisí aj výskyt prízemných hmlí. Ich najväčší počet pripadá na obdobie december až február. V dôsledku znečistenia ovzdušia sa výskyt oblačnosti a hmlí zväčšuje.

Ovzdušie

Kvalitu ovzdušia určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Emisie zo stacionárnych zdrojov k okrese Prievidza v rokoch 2011 – 2014 sú uvedené v tabuľke č. 5.

Tab. č. 5 *Emisie zo stacionárnych zdrojov – okres Prievidza , za roky 2011 - 2014*

Názov znečisťujúcej látky	Množstvo ZL (t) za rok 2014	Množstvo ZL (t) za rok 2013	Množstvo ZL (t) za rok 2012	Množstvo ZL (t) za rok 2011
Tuhé znečisťujúce látky	**534,539**	**544,098**	**560,13**	**591,128**
Oxidy dusíka (NOx)	**3409,744**	**3401,642**	**3669,402**	**4369,803**
Oxid uhoľnatý (CO)	**771,297**	**840,283**	**807,134**	**890,330**
Organické látky vyjadrené ako TOC	**160,636**	**172,422**	**200,782**	**202,475**

Zdroj NEIS

Kvalita ovzdušia v okrese Prievidza je v rámci Trenčianskeho kraja najhoršia. Znečistenie ovzdušia je veľmi vysoké. Kvalita ovzdušia sa za roky 2011 až 2014 sa postupne zlepšuje. Tak ako je vidieť v tab. č. 5 jednotlivé hodnoty znečisťujúcich látok sa znižujú z roka na rok.

Hydrologické pomery

Podzemné vody

Z vodohospodárskeho hľadiska podzemné vody na území mikroregiónu prislúchajú k týmto hydroekologickým rajónom (Hydroekologický plán povodia rieky Nitry, 2000):

Rajón P-G 063 – kryštalinikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej časti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny. Rajón budujú hydroekologické komplexy: karbonátové horniny triasu chočského príkrovu doplnený o kryštalinikum Žiaru v povodí Nitry a paleogén Handlovskej kotliny. Vodárenský význam majú len karbonáty mezozoika – triasové karbonáty krížňanského príkrovu odvodňuje prameň Teplý, s prietokom 6,61-9,95 $l.s^{-1}$, s odberom 6 $l.s^{-1}$ v Jalovci.

Rajón V 082 – neovulkanity Kremnických vrchov. Komplexy v subrajóne povodia Nitry tvoria: 1. etrúzie andezitov s granátom (prostredie s puklinovou priepustnosťou) – tento komplex je rozlohou menší a jeho hydroekologický význam nie je veľký.

Rajón V 086 – neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec – územie rajónu tvoria vulkanity Vtáčnika, Pohronského Inovca a Štiavnických vrchov. Rozvodnica povrchových vôd rozdeľuje rajón na subrajón povodia Hrona a na subrajón povodia Nitry. Do záujmového územia zasahuje čiastkový rajón neovulkanitov v povodí Nitry.

Zvláštne vody sú zastúpené v posudzovanom území len banskými vodami. Sú to vody čerpané a voľne vytekajúce z povrchových a hlbinných baní. Zdrojom banských vôd je činnosť Bane Handlová.

V súčasnosti je v okrese Prievidza zaregistrovaných 32 zdrojov minerálnych vôd, avšak na záujmovom území nie je registrovaný žiadny zdroj minerálnych ani termálnych vôd.

Povrchové vody

Posudzované územie leží v povodí rieky Nitry, ktoré je čiastkovým povodím Váhu. Je súčasťou základného povodia 4-21-11, ktoré sa rozprestiera od prameňa rieky Nitry až po ústie Bebravy v riečnom kilometri 98,5. Obcou preteká vodný tok Handlovka a Jalovský potok. Celková plocha povodia Handlovky je 176 km^2. Rieka má ľavostranné prítoky (Račí potok, Morovniansky potok, Jalovský potok s prítokom Jelení potok) a pravostranné prítoky (Mlynský potok, Hraničný potok, Rematský potok (Rematianky), Besný potok, Suchý potok, Hrabovský potok, potok Kolárová, potok Strhanec, potok Lipníček a Čausianky potok).

Hlavné parametre vodného toku Handlovka: celková dĺžka riečnej siete 32 km, hustota riečnej siete v povodí je 0,95 km/km^2 a sklon toku je 15 ‰. Povrchové vody mikroregiónu patria do povodia rieky Nitry, ktorá je čiastkovým povodím Váhu. Tok Handlovka a jeho povodia sú orientované v smere severozápad-juhovýchod, majú pretiahnutý perovitý tvar.

Vodné plochy

V posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne väčšie vodné plochy. V časti Remata – Ráztočno sa nachádzajú v súkromnom vlastníctve umelo vybudované rybníky, z ktorých najväčší má rozmer 20x30m. Na Morovnianskom potoku sa nachádza prietočný polder o rozmere 30x40m.

Fauna a flóra

Fauna

Zo zoologického hľadiska patrí územie do paleoarktickej oblasti, eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov a podkarpatského úseku (pre terestrický biocyklus). Daný mikroregión je tvorený spektrom ekosystémov od intravilánu obcí cez polia, lúky a pasienky, nivy potokov až po lesné porasty. Touto skladbou biotopov je ovplyvnená skladba fauny v tejto oblasti.

Na poliach a pasienkoch v nižších polohách sa v posledných rokoch objavujú častejšie aj chránený jarabica poľná (Perdix perdix), prepelica poľná (Coturnix coturnix), škovránok poľný (Alauda arvensis).

V kríkovitých ekotonoch sa vyskytujú aj európsky významné druhy spevavcov: penica jarabá (Sylvia nisoria), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio),

Riečna sieť je miestom hniezdenia viacerých chránených druhov vtákov. K najvýznamnejším patrí rybárik riečny (Alcedo atthis), vodnár potočný (Cinclus cinclus), trasochvost horský (Motacilla cinerea), kačica divá (Anas platyrhynchos), z obojživelníkov napr. rosnička zelená (Hyla arborea), skokan hnedý (Rana temporaria) a ropucha obyčajná (Bufo bufo).

Horské lúky sú domovom významných druhov: přhľaviar červenkastý (Saxicola rubetra), strnádka lúčna (Miliaria calandra).

Lesné komplexy priľahlého územia sú domovom širokého spektra významných druhov živočíchov. K vzácnym druhom hmyzu patria fúzač alpský (Rosalia alpina), fúzač bukový (Cerambyx scopolii), fúzač veľký (Cerambyx cedro), roháč obyčajný (Lucanus cervus), okáň bukový (Aglia tau), roháčik bukový (Sinodenron cylindricum), z chránených druhov obojživelníkov je charakteristická salamandra škvrnitá (Salamandra salamandra) a skokan hnedý (Rana temporaria), z plazov sa vyskytuje vretenica severná (Vipera berus), užovka obojkatá (Natrix natrix) a z jašterov najmä krátkonôžka štíhla (Ablepharus kitaibelii). Z avifauny sú významnými predstaviteľmi ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos), orol krikľavý (Aquila pomarina), holub plúžik (Columba oenas), muchárik malý (Ficedula parva), muchárik bielokrký (Ficedula albicollis), pôtik kapcavý (Aegolius funereus), kuvičok vrabčí (Glaucidium passerinum), žlna sivá (Picus canus), hýľ lesný (Pyrrhula pyrrhula), pinka lesná (Fringilla coelebs) a i. Z cicavcov patria k typickým predstaviteľom medveď hnedý (Ursus arctos), kuna lesná (Martes martes), plch lesný (Dryomys nitedula), plch sivý (Glis glis) a i.

Flóra

Podľa fytogeograficko - vegetačného členenia (Plesník, 2002) posudzované územie patrí do bukovej zóny. V bukovej zóne zasahuje do kryštalicko-druhotnej oblasti, konkrétne do okresu Žiar a sopečnej oblasti do okresu Vtáčnik a Kremnické Vrchy.

V území boli podľa potenciálnej prirodzenej vegetácie vyčlenené nasledovné jednotky:

Karpatské dubovo-hrabové lesy (C) – zastúpené dubom zimným (Quercus petraea), hrabom obyčajným (Carpinus betulus), lipou malolistou (Tilia cordata), javorom poľným (Acer campestre);

Dubové a cerovo-dubové lesy (Qc) – zastúpené dubom cerovým (Quercus cerris), dubom zimným (Quercus petraea);

Podhorské bukové lesy (Fs) – zastúpené bukom lesným (Fagus sylvatica), hrabom obyčajným (Carpinus betulus), javorom mliečnym (Acer platanoides);

Bukové a jedľovo-bukové lesy (F, A) – zastúpené bukom lesným (Fagus sylvatica), javorom horským (Acer pseudoplatanus), lipou malolistou (Tilia cordata);

Bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach (Fc) – zastúpené bukom lesným (Fagus sylvatica), borovicou lesnou (Pinus sylvestris)

Rastlinné druhy: brusnica čučoriedková (Vaccinium mytrillus), chlpaňa hájna (Luzula luzuloides), jastrabník lesný (Hieracium murorum agg.), kokorík praslenatý (Polygonatum verticillatum), kyslička obyčajná (Oxalis acetosella), metluška krivolaká (Avenella flexuosa), papraď ostnatá (Dryopteris carthusiana), papraď rozložená (Dryopteris dilatata), smlz chĺpkavý (Calamagrostis villosa) a smlz trsťovníkovitý (Calamagrostis arundinacea),

Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy

O kvalite, významnosti a ochrane jednotlivých biotopov a druhovej ochrane bioty pojednáva Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EU ako celok. Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území: chránené vtáčie územia a chránené územia európskeho významu.

Ochranou vodných biotopov sa zaoberá Ramsarská konvencia (Dohovor o mokradiach), ktorá hovorí o ochrane všetkých typov vodných biotopov, keďže stanovištia vodnej, močiarnej a pobrežnej vegetácie patria z celosvetového hľadiska medzi najviac ohrozené. Kritériami pre posúdenie vzácnosti a významnosti jednotlivých biotopov môžu byť: pôvodnosť, reálny stav, začlenenie v ÚSES, zaradenie medzi chránené územia a výskyt chránených a ohrozených druhov bioty.

Celé dotknuté územie je tvorené prevažne antropogénne pozmenenou krajinou. Zachovalé ostrovčeky a línie prirodzených biotopov sú značne degradované a atakované urbanizačnými vplyvmi a prenikajú do nich mnohé agresívne nepôvodné druhy vegetácie. Vo vnútri priamo dotknutého areálu sa nevyskytuje biotop, ktorý by vyžadoval ochranu, alebo vykazoval prvok vzácnosti a ohrozenosti.

Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma

Územnou ochranou prírody sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v právnymi predpismi vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Posudzované územie parí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny k územiu 1. stupňa t. j. územie, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

Územná ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v dotknutom území nenachádzajú žiadne chránené územia prírody ani chránené stromy, vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Dotknuté územie sa nachádza v I. stupni ochrany v zmysle zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V dotknutom území sa nenachádzajú lokality sústavy NATURA 2000 ani maloplošné chránené územia a chránené stromy vyhlásené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V posudzovanom území zberného dvora nie je vyhlásená chránená vodohospodárska oblasť, povodie vodárenského toku ani

ochranné pásma vodných zdrojov.

Priamo v riešenom území sa nevyskytujú biotopy flóry a fauny významné z hľadiska zachovania biotickej, habitatovej, krajinnej diverzity a heterogenity, teda takých, v ktorých sa vyskytujú chránené, vzácne a ohrozené taxóny, biotopy ohrozených a vzácnych druhov rastlín.

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

Krajina je komplexný systém priestoru, georeliéfu a ostatných navzájom funkčne prepojených hmotných prirodzených a človekom pretvoreným a vytvorených prvkov, najmä geologického podkladu a pôdotvorneho substrátu, vodstva, pôdy, rastlinstva a živočíšstva, umelých objektov a prvkov využitia územia, ako aj ich väzieb vyplývajúcich zo sociálno-ekonomických javov v krajine. (Environmentalistika a právo – J. Klinda, 2000).

Štruktúra krajiny

Súčasná krajinná štruktúra slúži ako základný podklad pre vyčlenenie súčasných existujúcich významných krajinnostabilizačných segmentov, ale aj priestorové vyjadrenie stresových faktorov, charakter bariér, ktoré obmedzujú a ohrozujú ekologickú stabilitu a kvalitu územia.

Súčasná krajinná štruktúra predmetného územia je tvorená zástavbou, poľnohospodárskou pôdou, vodným tokom, lesnou vegetáciou a nelesnou drevinou vegetáciou, Súčasná krajinná štruktúra predstavuje antropicko-biotický komplex, tvorený súbormi prirodzených - človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených - dynamických systémov s novovytvorenými prvkami. Výsledné štruktúry možno charakterizovať typom krajinno-ekologických komplexov.

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry možno dotknuté územie charakterizovať ako človekom pozmenenú krajinu.

Krajinný obraz

V okolí posudzovaného územia sa nachádzajú tieto prvky dotvárajúce krajinnú štruktúru:

- cestná komunikácia a priľahlé plochy,
- budova obecného úradu,
- potok Handlovka,
- zelené pásy popri potoku,
- výstavba.

Stabilita

Posudzované územie sa nachádza v strede obce Jalovec. Územie nie je urbanisticky stabilizované.

Ekologická stabilita územia ja daná ekostabilizačných prvkov územia v území. Zastavané plochy majú pre ekologickú stabilitu nulový význam. Vyššiu ekologickú stabilitu majú sadovnícke upravené plochy. Vysoký stupeň stability predstavujú biokoridory, biocentrá, genofondovo významné plochy. Ekologickú stabilitu dotknutého územia hodnotíme ako nižšiu.

Ekologická stabilita a kvalita prírodného prostredia

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky a genofondovo významné lokality.

Biocentrá – predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Do kategórie biocentier boli zaradené územia, ktoré stavom ekologických podmienok umožňujú trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a podmienky pre stanovištia rastlinným a živočíšnym spoločenstvám. Biokoridory tvoria územné časti umožňujúce migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov. Interakčné prvky dopĺňajú priaznivé pôsobenie biocentier a biokoridorov v krajinnom prostredí.

Ochrana prírody

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Z hľadiska všeobecnej ochrany prírody sú na území vytypované lokality s krajinotvorným a biologickým významom, s prirodzenými rastlinnými spoločenstvami a s vyšším stupňom ekologickej stability. Sem možno zaradiť lesy, lesíky, remízky, vodné toky so zachovalou brehovou vegetáciou, podmáčané územia a pod. V posudzovanom území sa nenachádza žiadne osobitne chránené územie v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov pre územie platí prvý stupeň ochrany.

Scenéria

Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny možno považovať v prvom rade všetky typy lesov, remízok, vetrolamov a brehových porastov, vodné plochy a vodné toky, mokraďnú vegetáciu, lúčnu vegetáciu a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú priemyselné a poľnohospodárske areály, technické prvky a pod.

Posudzovaný areál je situovaný za budovou obecného úradu obce Jalovec. Nosnými funkciami v širšom území sú miesta komunikácia. Krajinársky sa jedná o málo hodnotné územie, tvorené rovinatým monotónnym reliéfom.

Prírodné dominanty sa v hodnotenom území nenachádzajú preto realizácia navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na súčasnú scenériu krajiny. Scenéria krajiny pri vykonávaní navrhovanej činnosti zostane nezmenená.

3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Základné údaje o obyvateľstve

Na území obce Jalovec podľa údajov k 31. decembru 2015 žilo 572 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 95,02 obyv/km^2. Z celkového počtu obyvateľov prevažujú ženy nad mužmi. Obyvateľov ubúda, v roku 2011 v obci žilo 595 obyvateľov, v rokoch 2012 až 2014 – 585 obyvateľov, počet bol stabilizovaný. V roku 2015 počet obyvateľov klesol a je trend ďalšieho klesania. Prevláda mortalita nad natalitou a starnutie obyvateľstva sa stáva čoraz väčším problémom.

Podľa národnostného zloženia je obyvateľstvo Jalovca homogénne, k slovenskej národnosti sa hlási približne 99 % obyvateľov. Ostatné národnosti sú len slabo zastúpené.

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obchodnom pomere k nejakej organizácii, družstve, nejakej osobe alebo inému právnemu subjektu. V obci prevláda skupina produktívnych, ale až 86 % odchádza za prácou. V obci Jalovec žije 16 % obyvateľov so základným vzdelaním, 22 % s učňovským vzdelaním bez maturita a 11 % vysokoškolsky vzdelaných ľudí.

Sídelná štruktúra a jeho história

Posudzovaná lokalita sa nachádza v Trenčianskom kraji, okrese Prievidza, regióne Horná Nitra. Územie obce sa rozprestiera na ploche 602 ha. Nadmorská výška je 340-360 m n. m.

Obec vznikla pravdepodobne ako stará slovanská osada v 12. storočí v rámci Prievidzského panstva. Nie je vylúčené, že v prvej polovici 13. storočia patril s Chrenovcom k majetkom rodu Dobák.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1430 (Alloc), v donácii kráľa Žigmunda pre bratov Nofferiovcov, v roku 1430 ako súčasť Bojnického panstva pod názvom „Jaldek“. Predstavu o rozsahu osady poskytuje daňový súpis z roku 1553. Daňový základ obce „Jalowech“ tvoria tri porty, asi 6 až 9 sedliackych usadlostí a jedna rodina želiarov. Obyvatelia sa teda diferencovali na sedliakov a želiarov, ktorí spolu tvorili poddanskú obec. Za užívanie pôdy sa platila peňažná renta a to na Michala, Juraja a 3 kráľov. Odovzdávala sa aj naturálna renta. Obec bola poľnohospodárska, významný bol aj chov dobytka. Zemepánovi plynul príjem z výčapu. Cirkevne patrila osada pod filiálku obce Chrenovec a v druhej polovici 16. storočia, pod vplyvom zemepánov Thurzovcov prestúpili poddaný na evanjelickú vieru.

Nástupom nového zemepána sa šírila protireformácia a za Fratišky Khuenovej, vdovy po Pavlovi Pálffym, sa obec v roku 1960 rekatolizovala.

Dokumentárnu hodnotu o živote, práci a povinnostiach poddaných voči zemepánovi má správa Tereziánskej urbariálnej komisie z roku 1769, napísaná podľa výpovedí predstavenstva obce, podpísali ju richtár Pavol Kocian, boženíci: Pavol Píš, Michal Kmeť, Matej Lenhart, Ján Futák starší, Ondrej Janšto.

Bola rozšírená domáca výroba šindľov, zaoberali sa ňou chudobnejšie vrstvy obyvateľov, aby si zlepšili existenčné podmienky. Hory boli bohaté na jedľové a bukové drevo, z ktorých sa vyrábali šindle a laty. Okrem peňažnej a naturálnej renty existovala robotná renta, museli obrábať v bojnickom chotári polia, kosili panské lúky a zvážali seno. Povinná robota sa vykonávala aj v lesoch. Rúbali drevo a odvážali ho do sklárskej huty v Huňove, do Handlovského pivovaru, do zámku a na predaj. Maďarizačná politika sa uplatnila deklarovaným názvom Parlak.

Priemysel a zamestnanosť

V obci sa nenachádza výrobná zóna. K najväčším zamestnávateľom v širšie posudzovanom území môžeme zaradiť spoločnosť GEWIS Slovakia s.r.o., HBP a.s., Agro Rybia farma s.r.o., Stredná odborná škola, Peter Kollár, Rialto s.r.o, MAT – obaly s.r.o., YADO s.r.o., RENITEX s.r.o., 2.súkromná nemocnica, SENIOR CENTRUM n. o., COOP Jednota, RHEA SK, s.r.o. Agroprodukt a ALUSOLID.

Nezamestnanosť v obci sa pohybuje okolo 12 %.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v hodnotenom území je zabezpečované prostredníctvom Prievidzského skupinového vodovodu (SKV), pre ktorý sú využívane aj zdroje mimo územia okresu, a to z povodia Turca - zdroje podzemnej vody v Polerieke (45 l/s) a odbermi z vodnej nádrže Turček (200-230 l/s), nakoľko pôvodné zásoby podzemných vôd boli poškodené ťažbou uhlia.

Zo zdrojov pitnej vody v riešenom území majú význam pre zásobovanie obyvateľstva zdroje podzemnej vody v Ráztočne, v Jalovci lokalita Tepličky. Vodohospodársku vybavenosť tohto územia dopĺňa vybudovaný vodojem v Ráztočne, ktorý kumuluje vodu pre zásobovanie obyvateľstva časti okresu Prievidza už od 30-tych rokov 20. storočia. Na vodovodnú sieť je napojených 98% domácností.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

V obci Jalovec nie je vybudovaná verejné kanalizácia. Členitosť terénu a cesta I. triedy tu pôsobia ako bariéry pre budovanie verejnej kanalizačnej siete v celej obci.

Zásobovanie teplom a plynom

V súčasnosti je obec Jalovec napojená na plynovodnú sieť. Jalovec má 76 % napojenosť domácností (128 bytov).

Alternatívnym zdrojom tepla v obci je elektrická energia, pevné palivo, ale aj návrat ku klasickým zdrojom ako je drevo, najmä v podhorských obciach, ktorých obyvatelia čoraz častejšie budú nahrádzať nové média, najmä z ekonomických dôvodov.

Poľnohospodárstvo

Veľké bloky ornej pôdy v obci obhospodaruje Agroprodukt Slovakia a.s. Handlová. Ide o medzinárodnú spoločnosť, ktorá vznikla ako nástupnícka organizácia Štátneho majetku Handlová. Spoločnosť hospodári na pôde v Trenčianskom kraji v okrese Prievidza a to v katastrálnych územiach mesta Handlová a obcí Nová Lehota, Pstruháre, Morovno, Ráztočno, Chrenovec-Brusno, Malá Čausa, Veľká Čausa a Jalovec. Spoločnosť podniká v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby. Rastlinná výroba sa zaoberá:

- pestovaním obilia
- výrobou krmiva pre živočíšnu výrobu
- produkciou biomasy slúžiacu na výrobu senných úsuškov a peliet na kúrenie.

Živočíšna výroba sa zaoberá chovom hovädzieho dobytka a s tým súvisiacou produkciou mäsa a mlieka.

Doprava

Automobilová doprava

Riešeným územím prechádza cesta I/50, ktorá má celoštátny význam. Cesta I. triedy 50 bola jedna z najdlhších ciest I. triedy na Slovensku. Jej začiatok bol na hraničnom priechode Drietoma s Českom a koniec na hraničnom priechode Vyšné Nemecké na Ukrajinu. Celková dĺžka I/50 bola 403,306 km. K 1. augustu 2015 bola cesta zrušená a rozdelená nasledovne:

- úsek Drietoma – Ladomerská Vieska: zriadená nová cesta I/9,
- úsek Ladomerská Vieska – Šašovské Podhradie: zaradený do existujúcej cesty I/65,
- úsek Zvolen – Košice: zriadená nová cesta I/16,
- úsek Košice – Vyšné Nemecké: zriadená nová cesta I/19.

Táto cesta umožňuje prepojenie obce s mestami Prievidza a Trenčín.

Železničná doprava

Cez posudzované územie vedie jednokoľajová trať č. TU 2912, ktorá zabezpečuje osobnú a nákladnú železničnú prepravu. Má regionálny charakter. Je vedená paralelne so štátnou cestou I/50 a riekou Handlovkou. Železničná trať je vedená z Prievidze do Handlovej. Železničná trakcia je motorová, dlhodobo stabilizovaná. Zastávka je aj v obci Jalovec.

Rekreácia a cestovný ruch

Z hľadiska štruktúry a druhového zloženia rekreačných aktivít ponúka posudzované územie tieto druhy rekreačných možností:

- Vidiecka turistika - víkendové, prázdninové a rekreačné pobyty, chalupárenie, chatárenie a iné.
- Agroturistika - pobyty na lazníckych poľnohospodárskych usadlostiach.
- Turistika - športová a poznávacia, pešia, lyžiarska, na horských bicykloch, hipoturistika a iné.
- Horolezectvo,
- Zimné športy – lyžovanie, bežkovanie,
- Špecifické záľuby a záujmy - poľovníctvo, rybárstvo, zber húb a lesných plodín.

Medzi turisticky najvyhľadávanejšie lokality patrí rekreačné stredisko Remata, pohorie Žiar, pohorie Vtáčnik a viacero značených turistických trás (napr. zelená trasa: Prievidza – Malý Grič - Handlová – Horná Štubňa).

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Z kultúrnych pamiatok, ktoré sa v obci nachádzajú tvorí mlyn a píla Jozela Solčániho, Kamenné sýpky, Kostol Božského srdca Ježišovho, drevený kríž a drevený kríž na cintoríne.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Environmentálna regionalizácia SR vymedzila kvalitu životného prostredia na základe komplexného hodnotenia stavu jednotlivých zložiek prostredia. V poľnohospodársky využívanom území je primárnym stresovým faktorom poľnohospodárska výroba so sekundárnymi aspektmi (reziduálne znečisťovanie pôdy a vody), zvýšená prašnosť, nedostatok zelene, čo má za následok zníženia stupňa ekologickej stability v krajine.

Znečistenie vodných tokov

Kvalita povrchových vôd môže byť ovplyvňovaná bodovými a rozptýlenými zdrojmi znečistenia. Medzi bodovými zdroje znečisťovania patria kanalizačne systémy, výpuste ČOV,

výpuste z poľnohospodárskych fariem, priemyselných areálov, turistických a rekreačných zariadení a pod. Rozptýlené zdroje znečisťovania povrchových vôd sa nedajú monitorovať a predstavujú poľnohospodárske aktivity, lesohospodárske činnosti, obyvateľstvo nepripojené na kanalizačný systém a iné.

Hlavným tokom, ktorý preteká cez posudzované územia je vodný tok Handlovka. Kvalita vody v Handlovke je v Handlovej.

Tok Handlovka má prevládajúcu kvalitu IV. (silno znečistená) a V. (veľmi silno znečistená) v ukazovateľoch C (nutrienty) a F (mikropolutanty). Výrazné zhoršenie kvality vody je na toku zaznamenané v skupine A (kyslíkový režim).

S ochranou vôd súvisí výstavba kanalizačných sietí a ich koncoviek – čistiarní odpadových vôd (ČOV). V mikroregióne je nepriaznivý stav v odvádzaní a čistení odpadových vôd, nakoľko žiadna z obcí regiónu nemá vybudovanú čistiareň odpadových vôd (ČOV) ani verejnú kanalizáciu obce.

Územie je málo zvodnené, využiteľné množstvá podzemných vôd v severnej časti pohoria Vtáčnik sú zdevastované ťažbou uhlia. V dôsledku relatívne malej zvodnenosti podložia záujmového územia je krytie potreby pitnej vody územia väčšinou zo zdrojov mimo povodia vonkajším prevodom pitnej vody z povodia Turca.

Ovzdušie

Znečistenie ovzdušia patrí k najvážnejším environmentálnym rizikám. Označuje stav atmosféry, keď sú v ovzduší prítomné zložky na kratší alebo dlhší čas nepriaznivo ovplyvňujúce životné prostredie. Významné znečisťujúce látky sú tuhé znečisťujúce látky (prach, sadze), oxidy síry, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý, organické látky (celkový organický uhlík), benzén, kadmium, olovo, zinok, fluór, sírovodík, amoniak, chlór a i.

Ovzdušie je najviac poškodzovanou zložkou ŽP regiónu Hornej Nitry. Najväčší podiel na znečistení je z technológií pri výrobe tepla, elektrickej energie a výrobe chemických látok. Na území mikroregiónu má najväčší podiel na znečistení výroba tepla. Záujmové územie leží v Handlovskej kotline, kde je slabá vetrateľnosť a málo veterných dní počas roka a časté sú inverzie. Na znečistení ovzdušia sa v nemalej miere podieľa doprava, najmä na hlavnom dopravnom koridore Prievidza –Handlová – ceste I. triedy.

Zdroje znečistenia obce predstavuje najmä pozemná cestná doprava a individuálne zdroje tepla – kotolne.

Pôda a horninové prostredia

Významnejšie zdroje znečistenia pôd sa v území nenachádzajú.

Podľa mapy kontaminácie pôd (Čurlík, Šefčík in Atlas krajiny SR, 2002) leží dotknuté územie a jeho širšie okolie v území, s mierne kontaminovanými pôdami a nekontaminované pôdy.

Najzávažnejším problémom, ktorým je zapríčinená zníženou stabilitou abiotického prostredia je ohrozenie poľnohospodárskej pôdy vodnou a veternou eróziou. Veterná erózia je v riešenom území slabá. Vodná erózia je stredná. V posudzovanom areály nebola zaznamenaná erózia.

V posudzovanom areáli nebola zistená kontaminácia. Nepredpokladáme významní znečistenie horninového prostredia.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Charakter využívania riešeného územia a existencia líniových dopravných koridorov nedávajú predpoklad prítomnosti územne kvalitnej biote.

Najintenzívnejší vplyv na živočíšstvo v dotknutom území je vplyv urbanizačný, ktorý je spojený so zvýšeným ruchom vytláčajúcim živočíchov z miest pobytu. Jedným z najvýznamnejších dopadov antropizácie je existencia početných migračných bariér. Podstatná premena z pôvodnej prírodnej krajiny na krajinu silne hospodársky využívanú a husto osídlenú spôsobili, že toto územie dnes už nie je veľmi bohaté na živočíšne druhy.

Rastlinstvo i živočíšstvo bolo vytlačené do miest s menšou degradáciou pôvodných biotopov viažucich sa k vodným tokom, resp. k lesným biotopom v širšom okolí.

Hluk

Hluk je nežiaduci a škodlivý jav, ktorý nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľstva ako aj na prírodné prostredie. Najvýraznejším zdrojom hluku v posudzovanom území je cestná automobilová doprava na priľahlých komunikáciách.

Obyvateľstvo

Ukazovateľom kvality životného prostredia obyvateľstva je hlavne jeho zdravotný stav a úmrtnosť. Zdravie je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, je výsledkom vzťahov medzi ľudským organizmom a sociálno–ekonomickými, fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi životného prostredia, pracovného prostredia a spôsobom života.

Stredná dĺžka života pri narodení je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. Predstavuje priemerných počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní úmrtnosti v danom období. Aj napriek tomu, že stredná dĺžka života v SR sa od roku 1970 do roku 2001 zvýšila u mužov zo 66,7 na 69,54 a u žien zo 72,9 na 77,6 rokov. V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v obci Jalovec dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca a nádorové ochorenia. V poslednom období je zaznamená nárast alergických ochorení. Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva prevládajú muži.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

Záber pôdy

Zberný dvor obce Jalovec sa bude nachádzať v obci Jalovec – v priestoroch za obecným úradom, na parcelách č. 827/1 a 829. V posudzovanej lokalite nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy ani lesného pôdneho fondu, nakoľko sa činnosť bude realizovať v existujúcich priestoroch na existujúcich spevnených plochách.

Spotreba vody

Posudzovaný areál zberného dvora je umiestnený za budovou obecného úradu, ktorý je napojený na vodovodnú prípojku. V prípade požiaru budú použité hasiace prístroje rozmiestnené podľa poplachových smerníc a požiarneho plánu. Posudzovaná prevádzka je vybavená sociálnymi a hygienickými zariadeniami, ktoré sa nachádzajú v budove obecného úradu.

Spotreba energií a palív

Posudzovaný areál je napojený na elektrickú prípojku. Pri prevádzke sa nepredpokladá so zvýšenou spotrebou elektrickej energie.

Spotreba tepla

Nepredpokladá sa nárast spotreby tepla, nakoľko kancelária, šatňa a sociálne zariadenia pre zamestnancov zberného dvora sa nachádza v priestoroch obecného úradu.

Dopravná a iná infraštruktúra

Predmetnou činnosťou nebude zmenená dopravná infraštruktúra obce Jalovec. Prístupová cesta je vybudovaná a bude sa využívať. Príjazdová cesta do zberného dvora je vybudovaná.

Odpady vstupujúce do zariadenia

Tab. č. 6 Odpady vstupujúce do zariadenia

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
20 01 01	papier a lepenka	**O**
20 01 02	sklo	**O**
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	**O**
20 01 10	šatstvo	**O**
20 01 11	textílie	**O**
20 01 25	jedlé oleje a tuky	**O**
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	**O**
20 01 39	plasty	**O**
20 01 40	kovy	**O**
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	**O**
20 01 40 02	hliník	**O**
20 01 40 03	olovo	**O**
20 01 40 04	zinok	**O**
20 01 40 05	železo a oceľ	**O**
20 01 40 06	cín	**O**
20 01 40 07	zmiešané kovy	**O**
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	**O**
20 02 02	zemina a kamenivo	**O**
20 03 03	odpad z čistenia ulíc	**O**
20 03 07	objemný odpad	**O**
20 03 08	drobný stavebný odpad	**O**
20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	**N**
20 01 27	farby a lepidlá	**N**
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	**N**
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	**N**
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	**N**
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	**N**
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	**O**

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

Zdroje znečistenia ovzdušia

Vznik emisií sa nepredpokladá. Nie je predpoklad úniku škodlivín do ovzdušia.

Zberný dvor vyvoláva určitý stupeň prašnosti pri manipulácii s odpadmi a pri dopravnej premávke. Navrhovaná prevádzka však neovplyvní znečistenie ovzdušia nad prípustnú mieru a tým ani zdravotný stav obyvateľstva obce Jalovec a ani širšieho okolia.

Odpadové vody

Odpadové vody v rámci posudzovaného areálu nebudú vznikať. Nakoľko sa budú využívať sociálne zariadenia, ktoré sa nachádzajú v budove obecného úradu.

Činnosť v zariadení nebude mať vplyv na povrchový vodný tok ani na podzemné vody.

Odpady

Odpady, ktoré môžu vznikať počas prevádzkovania zberného dvora sú uvedené v tab. č. 7

Tab. č. 7 *Predpokladané druhy odpadov ktoré môžu vznikať počas prevádzky*

Druh odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Zhodnotenie	Zneškodnenie
15 02 02	absorbenty	N	-	**D1** uloženie na skládku odpadov
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	**R4** Recyklácia alebo spätné získavanie kovov	**-**
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	-	**D1** uloženie na skládku odpadov

Spôsob nakladania s odpadmi

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch definuje spôsoby nakladania s odpadmi a to je zhodnocovanie odpadov činnosťami R1 až R13 a zneškodňovanie odpadov činnosťami D1 až D15.

S odpadmi ktoré môžu vznikať počas prevádzky bude nakladané v súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva. Vzniknuté odpady budú zhromažďované a utriedene podľa jednotlivých druhov v zmysle ustanovení zákona o odpadoch a príslušných vykonávacích právnych predpisov.

Vzniknutý odpad bude zhodnocovaný, resp. zneškodňovaný v súlade s platnými predpismi v odpadovom hospodárstve v najbližšom vhodnom zariadení na zhodnotenie, resp. zneškodnenie odpadu.

Zdroje hluku a vibrácií

Počas prevádzky zariadenia sa neočakáva zvýšená hladina hluku. Hluk môže vznikať z dôvodu manipulačnej činnosti s odpadmi a pri dopravnej premávke používaných automobilov. Tieto zdroje však neovplyvnia významným spôsobom kvalitu života v obci Jalovec.

Navrhovateľ bude dodržiavať počas prevádzky zberného dvora zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Z hľadiska kategorizácie územia je možné posudzované územie zberného dvora zaradiť do III. kategórie chránených území s prípustnou hodnotou hluku 60 dB cez deň, večer a 50 dB v noci (tab. č. 8). Ekvivalentná hladina hluku v území umiestnenia navrhovanej činnosti v súčasnosti nepresahuje prípustnú hladinu hluku stanovenú pre III. kategóriu chránených území. Z hľadiska šírenia hluku za hranice areálu nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku.

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude potrebné dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 170/2009 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve v znení neskorších predpisov.

Tab. č. 8. Kategorizácie územia

Kategória územia	**Opis chráneného územia**	**Ref. čas. inter.**	**Prípustné hodnoty [a] (dB)**				
			Hluk z dopravy				**Hluk z iných zdrojov $L_{Aeq, p}$**
			Pozemná a vodná doprava [b] [c] $L_{Aeq, p}$	**Železničné dráhy [c]** $L_{Aeq, p}$	**Letecká doprava**		
					$L_{Aeq, p}$	$L_{ASmax, p}$	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40

	kúpeľné miesta, [10]) kúpeľné a liečebné areály).						
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, [d]) vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.	deň večer noc	50 50 45	50 50 45	55 55 45	- - 65	50 50 45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, [9]) [11]) mestské centrá.	deň večer noc	60 60 50	60 60 55	60 60 50	- - 75	50 50 45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň večer noc	70 70 70	70 70 70	70 70 70	- - 95	70 70 70

Poznámky k tabuľke:
a) Prípustné hodnoty platia pre suchý povrch vozovky a nezasnežený terén. Ak ide o sezónne zariadenia, hluk sa hodnotí pri podmienkach, ktoré je možné pri ich prevádzke predpokladať.
b) Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy. 11)
c) Zastávky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovištia taxislužieb určené iba na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.
d) Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania (napríklad školy počas vyučovania).

Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Zariadenie nebude zdrojom žiarenia, tepla ani zápachu.

Iné očakávané vplyvy (napríklad vyvolané investície)

Vyvolané investície sa nepredpokladajú.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priamy vplyv na životné prostredie

Zberný dvor obce poskytne obyvateľom obce, možnosť odovzdávať odpad do zariadenia v zmysle požiadaviek zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, znamenalo by to pre občanov obce Jalovec, stratenie možnosti odovzdávať odpad do zariadenia v zmysle požiadaviek zákona č. 79/20051 Z. z. o odpadoch Znamenalo by to možné zvýšenie nelegálneho nakladania s odpadmi v dotknutom regióne. V rámci prevádzkovania zberného dvora a vykonávania navrhovanej činnosti nebude mať činnosť žiadny priamy vplyv a nebude zdrojom negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Nepriamy vplyv na životné prostredie

Počas prevádzky nebude zberný dvor zdrojom negatívnych nepriamych vplyvov na životné prostredie. Činnosťou zariadenia nedôjde k záberu poľnohospodárskeho pôdneho fondu ani lesného pôdneho fondu. Posudzovaný zberný dvor bude prevádzkovaný na v existujúcich priestoroch, na spevnených plochách za obecným úradom. Realizácia činnosti významne neovplyvní súčasný krajinný obraz. Vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality zámeru je dostatočná, preto nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia súvisiaceho s činnosťou navrhovaného zariadenia.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Posudzovaný zberný dvor nebude zdrojom toxických alebo iných škodlivín a žiadnym spôsobom neovplyvní zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.

V zariadení sa budú dodržiavať príslušné normy ochrany zdravotného stavu zamestnancov, hodnoty rizikových parametrov a neprekračujú sa platné limity.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Realizácia zámeru nenaruší záujmy ochrany prírody a krajiny. V dotknutom území sa

nenachádzajú chránené územie prírody a krajiny. Chránené územia prírody v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, navrhované územia európskeho významu a chránené vtáčie územie (NATURA 2000), sú mimo dosahu aktivít spojených s realizáciou popisovanej činnosti. Hodnotená činnosť sa nevykonávaná v chránenom území a ani nezasahuje do chránených území.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMU A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA

Vplyvy navrhovaného zámeru z hľadiska významnosti a časového priebehu pôsobenia nie je potrebné hodnotiť pre časový horizont výstavby a samostatne pre obdobie prevádzky, nakoľko zberný dvor bude umiestnený na existujúcich plochách.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na horninové prostredie. Vzhľadom na vyššie uvedené nedôjde k narušeniu horninového prostredia ani geomorfologických pomerov. Geodynamické javy ani výskyt nerastných surovín neboli v predmetnom území identifikované.

Vplyvy na ovzdušie a klimatické pomery

Zdrojom znečisťujúcich látok posudzovaného zámeru je doprava na príjazdových komunikáciách k objektu. Vplyvy sú lokálne a dočasné, nepredpokladá sa zhoršenie kvality ovzdušia. Posudzovaný zberný dvor kvalitu ovzdušia v hodnotenej lokalite nezmení, resp. iba v malej miere.

Realizácia zámeru nebude mať významný vplyv na mezoklimatické ani mikroklimatické pomery v danej lokalite.

Vplyvy na vodné pomery a pôdu

Južne od posudzovaného areálu tečie vodný tok Handlovka.

Prevádzkovanie zberného dvora nebude mať negatívny dopad na tento vodný tok a ani nevyvolá osobitné vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu. Odpady budú uskladnené v sklade odpadu, v nádobách a na spevnených plochách. Odpady budú zabezpečené tak, aby nedošlo ku kontaminácii tohto toku.

Pôda bola v súvislosti s predchádzajúcou výstavbou prakticky odstránená. Zberný dvor nebude mať podstatný vplyv na pôdu, nedôjde k jej plošnému odťaženiu či kontaminácii. Technické riešenie prevádzky, vytvárajú dostatočné predpoklady pre zamedzenie únikov všetkých nebezpečných látok a to aj v prípade možnej havárie pri nakladaní s nimi.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Realizácia a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na živočíšstvo, flóru ani ich biotopy. Fauna a flóra nemá v dotknutom území priaznivé podmienky pre svoju existenciu. V okolitom území je fauna a flóra relatívne chudobná. Nachádzajú sa tu iba antropogénne biotopy, ktoré majú z hľadiska ochrany prírody malý význam.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

K zmene využívania krajiny v dotknutom území dôjde iba v minimálnej miere. Nezmení sa charakter pozemku, na ktorom je realizovaná činnosť. Architektúra zodpovedá funkčnému využitiu objektov.

Vplyvy na ÚSES, urbánny komplex a využívanie zeme

Realizácia navrhovanej činnosti nemá priamy ani nepriamy vplyvy na prvky regionálneho ani miestneho ÚSES, stavba nezasahuje do žiadneho z prvkov ÚSES. Realizácia navrhovanej činnosti nemá priamy ani nepriamy vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme.

Vplyvy na kultúrne, historické pamiatky a archeologické, paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území dotknutom realizáciou zámeru nie sú identifikované archeologické nálezy. Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na pamiatkovo chránené objekty .

Vplyvy na obyvateľstvo

Nepriaznivé vplyvy bude pociťovať minimálne množstvo obyvateľov, nakoľko touto činnosťou sa zabezpečuje environmentálne nakladanie s odpadmi. Vplyvy počas realizácie činnosti sú dočasné a sú eliminovateľné technickými opatreniami v súlade s platnou legislatívou.

Prevádzka objektu predstavuje výrobnú prevádzku, ktorá nie je zdrojom nadmerných emisií, hluku, kontaminácie pôdy, vody, ovzdušia, nemá negatívny vplyv na obyvateľov ani klientov.

Prevádzkovaním zberného dvora sa prejavuje pozitívne na životné prostredie - eliminuje sa vznikanie čiernych skládok v obci a jej okolí. Prevádzka zabezpečí zber odpadov environmentálne vhodným spôsobom v súlade s právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva.

Vplyvy na poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Navrhovaná činnosť nezasahuje do poľnohospodárskeho pôdneho fondu ani do lesného pôdneho fondu. Navrhovaná činnosť neovplyvní hospodárenie na PPF ani na LPF.

Vplyvy na dopravu a infraštruktúru

Navrhovaná činnosť výrazne neovplyvní dopravnú situáciu v hodnotenej lokalite. Intenzita dopravy sa denne zvýši na príjazdových komunikáciách len v minimálnej miere. Tento vplyv hodnotíme ako dlhodobý a z hľadiska intenzity dopravy ako zanedbateľný.

Sumarizácia vplyvov

Posúdenie očakávaných vplyvov obsahuje nasledovná tabuľka:

Tab. č. 9 *Sumarizácia vplyvov*

Vplyvy na životné prostredie	bez vplyvu	pozitívny	negatívny	priamy	nepriamy	krátkodobý	dlhodobý	trvalý	dočasný
Vplyvy počas prevádzky									
Biotopy	■								
Hluk			■				■	■	
Ovzdušie			■				■	■	
Pôda	■								
Voda	■								
Horninové prostredie	■								
ÚSES	■								
Chránené územia	■								
Scenéria krajiny	■								
Kultúrne pamiatky	■								
Doprava			■				■	■	
Infraštruktúra			■				■	■	
Poľnohospodárstvo	■								
Lesné hospodárstvo	■								
Obyvateľstvo			■				■	■	
Pracovné príležitosti		■					■	■	

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

V rámci prevádzkovania zberného dvora a vykonávania navrhovanej činnosti na určenom mieste nebudú vytvárané žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Medzi vyvolané súvislosti patria všetky aktivity, stavby a s nimi spojené okolnosti, ktoré vzniknú v kontexte s realizáciou činnosti v prírodnom, sociálnom i hospodárskom prostredí. V čase spracovania zámeru podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. nám neboli známe žiadne iné súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na okolité životné prostredie.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Nepredpokladajú sa žiadne ďalšie riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pri navrhovanej činnosti navrhovateľ bude dodržiavať nasledovné technické, organizačné a administartívne opatrenia:

- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky,
- Manipulačné priestory a kontajnery zreteľne označovať a dbať na to, aby do priestorov zariadenia vstupovali a s odpadom manipulovali len oprávnené osoby,
- Viesť a uchovávať predpísanú evidenciu a dokumentáciu o odpadoch a prevádzkovú dokumentáciu zariadenia,
- Dodržiavať bezpečnostné a protipožiarne opatrenia,
- Odpady vznikajúce pri výkone činností zaraďovať podľa platného Katalógu odpadov a viesť predpísanú evidenciu.

Iné opatrenia

Akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do rozhodnutia príslušného orgánu.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Vývoj územia bez realizácie navrhovanej činnosti je vlastne nulový variant tzn, variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Pre stanovenie nulového variantu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav lokality, v ktorej sa navrhuje umiestnenie navrhovanej činnosti a na základe súčasného stavu posúdiť a identifikovať jej predpokladaný vývoj bez realizácie akcie.

V prípade nerealizovania činnosti bude znamenať pre uvedenú lokalitu nemenný stav. Umiestnenie navrhovanej prevádzky pokladáme za environmentálne, ekonomicky vhodné a za technicky realizovateľné.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Obec nie je povinná mať vypracovaný územný plán, nakoľko nemá počet obyvateľov nad 1000 obyvateľov.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Predkladaný zámer komplexne hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie v navrhovanej lokalite. Navrhované technické a technologické riešenie zariadenia v podstatnej miere vychádza zo stavebno-technických podmienok existujúceho objektu, pričom zber odpadov rešpektuje požiadavky uvedené v aktuálnej platnej legislatíve v odpadovom hospodárstve.

Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu navrhovanej činnosti, miestu vykonávania navrhovanej činnosti s prihliadnutím najmä na pravdepodobnosť vplyvov, veľkosť, trvanie a frekvenciu.

Na základe získaných výsledkov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť v posudzovanom území neprináša významné environmentálne dopady, pre ktoré by bolo potrebné stanoviť ďalší postup hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM)

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Navrhovaná činnosť „Zberný dvor obce Jalovec“ je navrhovaná v jednom variante. Navrhovateľ požiadal o upustenie od variantného riešenia, čomu Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie vyhovel. Porovnanie variantov teda predstavuje hodnotenie navrhovaného variantu a nulového variantu t. j. zachovanie súčasného stavu. Porovnávanými variantmi sú:

- navrhovaný zámer – vybudovanie zberného dvora
- tzv. nulový variant – nevybudovanie zberného dvora.

Pre výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti sme stanovili nasledovné kritéria:

Environmentálne
1.) vplyvy na obyvateľstvo a jeho aktivity
2.) vplyvy na horninové prostredie
3.) vplyvy na podzemné a povrchové vody
4.) vplyvy na ovzdušie

Socioekonomické
5.) vplyvy na zamestnanosť
6.) vplyvy na rozvoj mesta a regiónu
7.) využitie územia (súlad s ÚPD)

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Zberný dvor bude umiestnený za budovou obecného úradu. Navrhovaný zámer nepredstavuje výraznú antropogénnu záťaž. K lokalite vedie prístupová komunikácia – miestna komunikácia. Sú dostupné potrebné inžinierske siete.

Z hľadiska ochrany ovzdušia zberný dvor nebude ovplyvňovať ovzdušie v širšom okolí.

Z hľadiska ochrany vody zberný dvor nebude ovplyvňovať povrchove ani podzemné vody.

Navrhovaná prevádzka nezasahuje do žiadnych prvkov ochrany prírody, ani do jej ochranných pásiem.

Navrhovaná prevádzka bude zdrojom pracovných miest. Pozitívne ovplyvní dotknutú obec, príp. jej okolie.

V nulovom variante by v porovnaní s realizáciou navrhovaného zámeru nepôsobili dočasné nepriaznivé vplyvy vyplývajúce z prevádzkovania zberného dvora, na druhej strane však realizácia zámeru rozšíri odberateľsko-dodávateľské vzťahy v priemyselnom sektore.

Z uvedených dôvodov pokladáme realizáciu zámeru „Zberný dvor obce Jalovec“ za environmentálne a ekonomicky vhodnú a technicky realizovateľnú.

3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU (VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM)

Navrhovaný variant je v porovnaní s nulovým variantom výhodnejší. Súčasný stav využitia územia zaostáva za jeho potenciálom. Navrhované riešenie, je v súlade s podmienkami legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva je v plnej miere akceptované.

Výstupy z navrhovanej činnosti neprekročia stanovené limity. Vzhľadom na efektívnejšie využitie plochy a vyššiu ponuku zamestnania je výhodnejší navrhovaný variant.

Nulový variant predstavuje variant vývoja územia, keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Z hľadiska vplyvov na životné prostredie nedôjde k nadlimitnému zaťaženiu žiadnej zložky životného prostredia. Pri porovnaní činnosti s nulovým variantom z hľadiska sociálnoekonomických ako aj environmentálnych kritérií realizácia predloženého variantu je optimálna.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Prílohy

- Informatívna kópia z mapy (príloha č. 1)
- Čiastočný výpis z LV č. 1 (parcela č. 827/1) (príloha č. 2)
- Čiastočný výpis z LV č. 1 (parcela č. 829) (príloha č. 3)
- Fotodokumentácia areálu (príloha č. 4)
- Upustenia od požiadavky variantného riešenia (príloha č. 5)

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

- Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica
- Mazúr, E., Lukniš, M., a kol., 1980: Atlas SSR, SAV, SÚGK Bratislava
- Čepelák, J., Mazúr, J., a kol., 1980: Atlas SSR. SAV Bratislava
- Futák, J., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska. In: Bertová, L. et al., 1984: Flóra
- Slovenska IV/1. Vyd. Veda SAV Bratislava.
- Generel ochrany a racionálneho využívania vôd SR, 2002: MP SR, MZP SR, Bratislava
- Hraško, J., a kol., 1993: Pôdna mapa Slovenska
- Šuba, J., 1981: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska
- Environmentalistika a právo – J. Klinda, 2000
- Kolektív, 2003: Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, MŽP SR, Bratislava, 2003
- PHSR obcí Handlovskej doliny

Ďalšie zdroje použitých informácií

- http://www.shmu.sk
- http://www.jalovec.sk
- http://www.enviroportal.sk
- http://www.sazp.sk
- http://www.enviro.gov.sk
- http://www.sopsr.sk
- http://www.air.sk
- http://www.statistics.sk

- http://www.podnemapy.sk

Právne predpisy

- Zákon č. **24/2006** Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. **137/2010** Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší)
- Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. **356/2010** Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
- Zákon č. **364/2004** Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. **211/2005** Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- Nariadenia vlády SR č. **617/2004** Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Zákon č. **79/2015** Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. **365/2015** Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov
- Vyhláška MŽP SR č. **371/2015** Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- Vyhláška MŽP SR č. **373/2015** Z. z., o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov
- Vyhláška MŽP SR č. **366/2015** Z. z, o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti
- Zákon č. **543/2002** Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. **24/2003** Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Zákon č. **170/2009** Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.

- Nariadenia vlády SR č. **115/2006** Z. z o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku

- Vyhláška MZ SR č. **549/2007** Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

Zoznam vyžiadaných stanovísk:

Upustenie od požiadavky variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti č. OU-PD-2016/018520-002 Okresného úradu Prievidza, odboru starostlivosti o životné prostredie zo dňa 28.07.2016.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Miesto vypracovania zámeru: Horná Lehota

Dátum vypracovania zámeru: September 2016

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATEĽ ZÁMERU

OPŽP SK, s.r.o.
Horná Lehota 104
027 41 Oravský Podzámok
Mobil: + 421 917 867 399
E-mail: info@opzpsk.sk

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Dominika Ďurišová
OPŽP SK s.r.o.
Horná Lehota 104
027 41 Oravský Podzámok
Mobil: + 421 917 867 399
E-mail: info@opzpsk.sk .....

Ing. Peter Kotian
Obec Jalovec
Mlynská 636
972 31 Ráztočno
Mobil: +421 911 721 002
E-mail: peter.kotian@jalovec.eu .....